

**„Gyermekvilágok” — „Kinderwelten”
című magyar-osztrák NCA projekt**

REZÜMÉ

Együttműködő partnerek:

Vasi Múzeumbarát Egylet, Szombathely

LHM (Literaturhaus Mattersburg, Burgenland, A-7210 Mattersburg Wulkalände 2)

Burgenländisches Geschichte(n)haus, Bildein

A kortárs gyermeki mindennapokat különféle társas viszonyrendszerek jellemzik. Ezekben egyrészt meghatározóak a gyermekek és a felnőttek közötti létrejövő kapcsolatok. Másrészt, tetten érhető a gyermekek egymás közötti társas viszonya is, mely az előzőtől némileg független hálót jelöl ki szociális kapcsolatrendszerükben. Ez az idősebb korosztályokba való átlépéssel egyre több vonatkozásában a felnőttek által ellenőrizetlenül, akár rejtetten működik. A jelzett viszonyrendszerek azért is fontosak, mivel a gyermekek ezeken a kapcsolatokon, a bennük kifejeződő szocializációs folyamatokon, „életpályákon” keresztül tapasztalják meg és sajátítják el azokat a kulturális mintákat, melyek később segítik őket a felnőtt társadalomba való integrációjukban.

A kapcsolatok szűken vett meghatározó közege a család, a rokonság, tágabban nézve pedig a gyermek nevelését szolgáló nagy intézmények (iskola, közművelődési intézmények, múzeum, egyesületek stb.) Mind a családban, mind a nevelésért felelős intézményekben a gyermekeknek sajátos „helyük” van. Ez a „hely” egyrészt hagyományosan, kulturális minták szerint kijelölt, másrészt jogilag, szervezetenként meghatározott. A „hely” fogalma egyrészt a társas hierarchiában betöltött pozícióra utal, ugyanakkor a valós, a privát és a nyilvános térben szerveződő helyeket, helyszíneket is jelent.

Jogosan merülhet fel a kérdés, hogy a gyermekek a különféle szociokulturális kereteiket, a megszokott környezetüket milyen módon élik meg? A projekt lehetőséget kínál arra, hogy a jelen társadalmi folyamataiban élő gyermekek ezúttal maguk hozzák létre interpretációjukat, vagyis ezúttal a gyermekek mutassák be és értékeljék saját megélt világaikat.

Az osztrák és magyar fiatalok együttműködésén alapuló közös munka magába foglalja a határ két oldalán a gyermekkort vizsgáló művelődéstörténeti kutatást is. Tehát a közös munka a jelenből indul ki, majd bevonja a történetiséget és a feldolgozás végén összegezve a tapasztaltakat újra a jelenbe ér vissza. Mindez egyrészt segítséget jelent a bemutatni kívánt témakörök értelmezésében, másrészt segítik a „gyermekvilágok” történeti sokféleségének megértését. Hiszen a gyermekkor, a gyermek fogalma minden történeti korban magától értetődő volt. Ugyanakkor az időben és térben különböző társadalmaknak megvolt/van a saját, széles körben elfogadott elképzeléseik a „normális gyermek”-ről, melyek nem feltétlenül fedik egymást.

A projekt célja az osztrák-magyar határmelletti térségben — a két együttműködő egyesület vonzáskörében — létező „gyermekvilágok”, elsősorban a „szobavilágok” jelenkori tárgykultúrájának *feltárása*, az eltérések és hasonlóságok *megismerése, bemutatása*. Az osztrák és magyar gyermekek önállóan és közösen dokumentálják, illetve *értékelik* a mindennapokban megélt saját „világaikat”. A program a határ két oldalán folytatott művelődéstörténeti témájú foglalkozásokkal és előadásokkal egészül ki. A további együttműködést megalapozó projektet *közös kiállítás* zárja, ami a gyerekek modern tárgyi környezetén, a tárgyakhoz kötődő történeteken keresztül értelmezi a különféle életvilágokat. Az egyéni változatok összegyűjtése mellett a szülők, illetve az idősebb generációk (nagy szülők, dédszülők) gyerekkori fényképes és egyéb emlékei is bemutatásra kerülnek.